

Rozen telen met toekomst

Het project 'Telen met toekomst' werkt in de glastuinbouw met zogenoemde praktijknetwerken in diverse gewassen, waaronder roos. Daarin discussieert een aantal telers met elkaar, en met adviseurs, teeltvoorlichters en onderzoekers van PPO over de nieuwste inzichten op het gebied van gewasbescherming.

Juliette Pijnakker en Annette Bulle
PPO Glastuinbouw,
0174-636700

Acht rozentelers nemen sinds 2003 deel aan het praktijknetwerk roos in het project Telen met toekomst (zie kader). Samen met adviseurs, voorlichters en onderzoekers wordt gewerkt aan een geïntegreerde gewasbescherming. Een kort overzicht van de ervaringen tot nu toe.

Voor ieder bedrijf van de deelnemers wordt jaarlijks een gewasbeschermingsplan opgesteld om bewuste keuzes te maken in gebruik van middelen en teeltmaatregelen. Vier keer per jaar komt de groep bij elkaar om de resultaten te bespreken, ervaringen uit te wisselen en te discussiëren over nieuwe ontwikkelingen, nieuwe middelen en natuurlijke vijanden. De telers doen ervaring op met nieuwe natuurlijke vijanden, bankerplanten, nieuwe GNO's

(gewasbeschermingsmiddelen van natuurlijke oorsprong) en gewasbeschermingsmiddelen met een lage milieubelasting (laag risicoprofiel). In 2006 zal er meer aandacht zijn voor spuittechniek, insectengas en onkruidbestrijding, naast nieuwe natuurlijke vijanden en GNO's. De onderzoekers werken samen met Strategie en LTO Groeiservice.

Ervaring opdoen

De telers in het netwerk doen onder andere ervaring op met de nieuwe roofmijt *Amblyseius swirskii*. Deze generalistische roofmijt bestrijdt wittevlieg maar kan ook leven van trips en spint. De roofmijt is niet in staat een vette haard van wittevlieg snel op te ruimen, maar heeft een 'onderhoudfunctie'. De roofmijt kan zich goed vestigen in roos. Zijn ontwikkeling verloopt trager dan in een stuifmeelrijk gewas zoals paprika. Vroegtijdige introducties zijn daarom voor roos gewenst.

De spintbestrijder *Amblyseius andersoni* vond een teler uit het netwerk spontaan in het gewas. Deze roofmijt werd in 2005 vervolgens bij vier andere telers van de groep op kleine schaal geïntroduceerd. Dit jaar zullen op grotere schaal introducties worden gedaan, en zal moeten blijken hoe succesvol deze natuurlijke vijand ingezet kan worden.

Wol- en dopluis

Tot nu toe spuiten rozentelers van het netwerk pleksgewijs als wolluis is signaleerd. Hiervoor worden meestal de middelen Admire, Dimethoaat, Curater, Calypso en Decis gebruikt. Er zijn helaas nog geen selectieve middelen tegen wolluis beschikbaar. Er zijn sluipwespen in de handel, maar omdat deze gevoelig zijn voor het middel Conserve dat wordt gebruikt tegen trips, is er nog weinig erva-

ring mee. Bij een van de telers wordt de platte dopluis (*Coccus hesperidum*) biologisch bestreden met een sluipwesp (*Micropterys flavus*). De sluipwesp kan zich het hele jaar goed instandhouden, zolang maar geen middelen met een lange nawerking worden gebruikt.

Bedrijfshygiëne is belangrijk bij het beheersen van wol- en dopluis. Hobbyhoeken met kamerplanten worden afgeraden en gebruik van 'gastjassen' voor bezoekers wordt geadviseerd om verspreiding van wol- en dopluis van het ene bedrijf naar het andere te voorkomen.

Middelenverbruik en milieubelasting

Het middelengebruik bijhouden geeft niet alleen inzicht in de ontwikkeling van ziekten en plagen en de effecten van middelen, maar ook in effecten op het milieu. Met de milieumeetlat van CLM wordt per bedrijf van het netwerk de milieubelasting te berekenen. Niet alleen het soort en de hoeveelheid middel spelen hierin een rol, maar ook de manier van toepassen. Een ruimtebehandeling bijvoorbeeld belast het milieu veel zwaarder dan een spuitbehandeling. En uit de gegevens van 2003 bleek bijvoorbeeld dat de bedrijven die de meeste kilo's actieve stof hadden gebruikt, vrij laag scoorden in milieubelasting. Het betrof namelijk vooral fungiciden en die scoren ten opzichte van insecticiden hoog in hoeveelheid actieve stof, maar over het algemeen laag als het gaat om milieubelasting. Fungicidegebruik kan omlaag door te kiezen voor rassen die minder gevoelig zijn voor meeldauw. Gevoeligheid voor meeldauw blijft echter een secundair argument. De rassenkeuze wordt doorgaans bepaald door de productie en de markt. Enkele telers van het netwerk zwavelen niet preventief tegen de schimmel vanwege het nadelige effect van zwavel op natuurlijke vijanden. <



Meer over het project Telen met Toekomst vindt u via:

www.vakbladvoordebloemisterij.nl

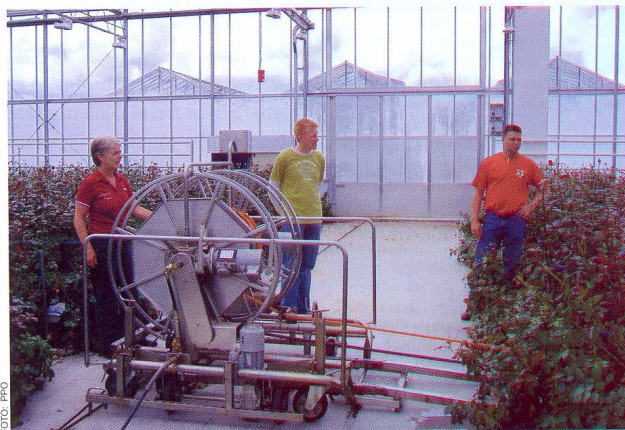


FOTO: PPO

De rozengroep van het project 'Telen met toekomst' bekijken bij Villa Rosa in Honselersdijk nieuwe spuittechniek

Achtergrond

Telen met toekomst

Het project 'Telen met toekomst' werkt in de glastuinbouw met zogenoemde praktijknetwerken in roos, chrysant, potplanten, tomaat en komkommer. De zes tot tien telers in een netwerk discussiëren met elkaar, en met adviseurs, teeltvoorlichters en onderzoekers

over de geïntegreerde gewasbescherming. Leidraad daarbij zijn de nieuwste inzichten in gewasbescherming vanuit onderzoek en de praktijk die mogelijk een bijdrage leveren aan een milieutechnisch en bedrijfseconomisch duurzame teelt. Deze zogenaamde 'best practices'

worden eveneens getoetst op bruikbaarheid voor de praktijk. Hierbij spelen het verbruik aan middelen (kg actieve stof) en de milieubelasting een rol, zonder uit het oog te verliezen dat het middelenpakket voldoende breed en effectief moet zijn en de kosten beheersbaar.

De resultaten uit een praktijknetwerk worden tijdens voorlichtingsbijeenkomsten gepresenteerd en gepubliceerd in de vakbladen, zodat ook andere telers kunnen profiteren van de beste strategieën en ervaringen uit het netwerk. Meer informatie: www.telenmettoekomst.nl.

Samenvatting

In het project 'Telen met toekomst' werken telers met adviseurs, onderzoekers en voorlichters aan geïntegreerde gewasbescherming. Ze doen onder meer ervaring op met nieuwe natuurlijke vijanden.